

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 523/2023
30.05.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Миролуба Томића, Татјане Вуковић, Милене Рашић и Гордане Којић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др., због продуженог кривичног дела примање мита из члана 367. став 1. у вези члана 61. Кривичног законика и др., одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљених АА, ББ и ВВ, адвоката Мирослава Дмитровића, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције КПо4 56/21 од 24.05.2022. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 По1 13/22 од 03.11.2022. године и Кж3 1/23 од 21.02.2023. године, у седници већа одржаној дана 30.05.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Мирослава Дмитровића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције КПо4 56/21 од 24.05.2022. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 По1 13/22 од 03.11.2022. године у односу на повреду закона из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљених **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

II ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ВВ, адвоката Мирослава Дмитровића, поднет против правноснажних пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 13/22 од 03.11.2022. године и Кж3 1/23 од 21.02.2023. године у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 10) и члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног одбацује као недозвољен.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 56/21 од 24.05.2022. године, поред осталих, оглашени су кривим и то: окривљени АА, због кривичног дела примање мита из члана 367. став 1. КЗ за које је утврђена казна затвора у трајању од седам месеци и због продуженог кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. у вези члана 61. КЗ, за које је утврђена казна затвора у трајању од шест месеци, па је осуђен на јединствену казну

затвора у трајању од 1 године, у коју се урачунава време проведено у притвору од 15.11.2018. године до 11.01.2019. године, коју казну ће издржавати у просторијама у којима станује уз примену мере електронског надзора, при чему окривљени не сме напуштати просторије у којима станује, осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, те је одређено да ће суд, уколико окривљени једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова, самовољно напусти просторије у којима станује, одредити да остатак казне издржи у заводу за извршење казне затвора; и окривљени ББ, због продуженог кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. у вези члана 61. КЗ, па му је изречена условна осуда тако што је утврђена казна затвора у трајању од пет месеци, која се неће извршити ако окривљени у року од три године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. Од окривљеног АА је одузета имовинска корист прибављена кривичним делом, те је исти обавезан да плати у корист буџета Републике Србије износ од 1.000,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде. Окривљени АА и ББ су обавезани да надокнаде трошкове кривичног поступка о чијој висини ће суд одлучити накнадно посебним решењем. Истом пресудом окривљени ВВ је на основу члана 423. тачка 2) ЗКП, ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело примање мита из члана 367. став 4. КЗ. Одлучено је да трошкови кривичног поступка у односу на окривљеног ВВ падају на терет буџетских средстава суда.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 По1 13/22 од 03.11.2022. године, делимичним усвајањем жалбе Вишег јавног тужиоца у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције, првостепена пресуда је преиначена у ослобађајућем делу изреке под II, у односу на окривљеног ВВ, у осуђујућем делу под I изреке, у односу на окривљеног АА а у односу на окривљеног ББ, само због одлуке о казни, тако што су окривљени АА и ВВ, оглашени кривим и то: окривљени АА, због продуженог кривичног дела примање мита из члана 367. став 1. у вези члана 61. КЗ, у чији састав улази и противправна радња описана у изреци првостепене пресуде под I тачка 1), за које је утврђена казна затвора у трајању од једне године и због продуженог кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. у вези члана 61. КЗ, у чији састав улазе противправне радње описане у изреци првостепене пресуде под I тачка 2) и 3), за које је утврђена казна затвора у трајању од 9 месеци, па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од једне године и шест месеци у коју се урачунава време проведено у притвору од 15.11.2018. године до 11.01.2019. године; окривљени ВВ, због кривичног дела примање мита из члана 367. став 4. у вези става 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од четири месеца у коју се урачунава време проведено у притвору од 15.11.2018. године до 23.11.2018. године; и окривљени ББ, због продуженог кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. у вези члана 61.КЗ, за које је оглашен кривим изреком првостепене пресуде под I тачка 2) и 3), на казну затвора у трајању од пет месеци, у коју се урачунава време проведено у притвору од 15.11.2018. године до 11.01.2019. године, које казне ће се према окривљенима извршити на начин да исте издржавају у просторијама у којима станују, без примене електронског надзора, при чему окривљени не смеју напуштати просторије у којима станују осим у случајевима прописаним законом, који уређује извршење кривичних санкција, те је одређено да ће суд, уколико окривљени једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова самовољно напусте просторије у којима станују, одредити да остатак казне затвора издрже у заводу за извршење казне затвора, док су,

жалба Вишег јавног тужиоца у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције у преосталом делу и жалба заједничког браниоца окривљених АА и ББ, одбијене као неосноване, а првостепена пресуда је у непреиначеном делу потврђена. Истом пресудом, окривљени ВВ је обавезан да надокнади трошкове кривичног поступка у смислу члана 264. став 1. ЗКП, док ће о висини трошкова насталих пред судом правног лека, у смислу члана 267. ЗКП, одлучити Апелациони суд посебним решењем, а о висини осталих трошкова ће одлучити првостепени суд, такође посебним решењем, сходно одредби члана 262. став 2. ЗКП.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу КжЗ 1/23 од 21.02.2023. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног ВВ, а првостепена пресуда је потврђена.

Против правноснажних пресуда Вишег суда у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције КПо4 56/21 од 24.05.2022. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 По1 13/22 од 03.11.2022. године, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљених АА и ББ, адвокат Мирослав Дмитровић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) и став 3. ЗКП, са предлогом да овај суд побијане пресуде укине или преиначи, тако што ће окривљене ослободити од оптужбе.

Против правноснажних пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 По1 13/22 од 03.11.2022. године и КжЗ 1/23 од 21.02.2023. године, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног ВВ, адвокат Мирослав Дмитровић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) и става 3. ЗКП, са предлогом овај суд побијане пресуде укине или преиначи тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе.

Врховни суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости браниоца окривљених Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је након оцене навода изнетих у захтевима, нашао:

Захтеви за заштиту законитости браниоца окривљених су неосновани у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 10) и члана 439. тачка 1) ЗКП, док су у преосталом делу недозвољени.

Указујући на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, бранилац окривљеног ВВ у захтеву за заштиту законитости истиче да је побијаном правноснажном пресудом на штету окривљеног повређено начело *reformatio in peius* из разлога што је јавни тужилац након укидања раније првостепене пресуде Вишег суда у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције, КПо4 3/19 од 05.04.2021. године (против које је изјавио жалбу само због одлуке о кривичној санкцији која је изречена окривљеном ВВ), изменио оптужницу, стављајући окривљеном на терет више криминалне активности мењајући опис радње извршења кривичног дела у односу на првобитни оптужни акт, тако што је у измењену оптужницу унео временски период –

15.10.2018. године и 16.10.2018. године и улицу којом се кретао сведок ГГ, а по којој оптужници, према ставу одбране, другостепени суд није могао да суди, већ је морао узети за основ ранији оптужни акт, у смислу одредбе члана 462. став 1. ЗКП.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног ВВ, Врховни суд је оценио као неосноване, из следећих разлога:

Одредбом члана 453. ЗКП, која предвиђа забрану преиначења на штету окривљеног, прописано је да ако је изјављена жалба само у корист окривљеног, пресуда се не сме изменити на његову штету у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције.

Из списка предмета произлази да је у току овог кривичног поступка донета првостепена пресуда Вишег суда у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције КПо4 3/19 од 05.04.2021. године, којом је окривљени ВВ оглашен кривим због кривичног дела примање мита из члана 367. став 4. КЗ, и изречена му условна осуда којом је утврђена казна затвора у трајању од два месеца и истовремено одређено да се ова казна неће извршити ако окривљени у року од једне године од правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. Против ове пресуде, жалбе су изјавили Виши јавни тужилац у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције (у односу на окривљеног ВВ само због одлуке о кривичној санкцији), окривљени АА и бранилац окривљених АА, ББ и ВВ, па су решењем Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 По1 9/21 од 15.09.2021. године наведене жалбе усвојене, првостепена пресуда укинута и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење. У поновљеном поступку, пресудом Вишег суда у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције, Кпо4 56/21 од 24.05.2022. године окривљени ВВ, ослобођен је од оптужбе да је извршио кривично дело примање мита из члана 367. став 4. КЗ, у ком делу је наведена пресуда усвајањем жалбе Вишег јавног тужиоца у Краљеву Посебно одељење за сузбијање корупције преиначена пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 По1 13/22 од 03.11.2022. године, тако што је окривљени ВВ, оглашен кривим због кривичног дела примање мита из члана 367. став 4. у вези става 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од четири месеца у коју се урачунава време проведено у притвору. Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж3 1/23 од 21.02.2023. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног ВВ, а другостепена пресуда је потврђена.

Такође, из списка предмета произлази и то да је Виши јавни тужилац у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције, након укидања раније првостепене пресуде, дана 05.04.2022. године, само прецизирао оптужницу у погледу места (назив улице) и времена (у ноћи између 15.10.2018. године и 16.10.2018. године у временском периоду од 23,10 до 1,00 час), обављања контроле саобраћаја на путевима, односно учињеног саобраћајног прекршаја.

Сходно изнетом, суд је у поновљеном поступку, након укидања првобитне првостепене пресуде узео за основ ранију оптужницу, у складу са одредбом члана 462. став 1. ЗКП, с обзиром да је радња извршења кривичног дела за коју је окривљени оглашен кривим правноснажном пресудом идентична и у првобитној оптужници, на основу које је донета укинута првостепена пресуда, као и у прецизираном оптужном

акту од 05.04.2022. године. Тиме што су у чињеничном опису дела прецизирани време и место извршења дела не може се говорити о постојању нове оптужнице, нарочито када се има у виду да су од почетка поступка ове чињенице биле назначене у оптужном акту – 15.10.2018. године, у временском периоду од 19,00 часова до 07,00 часова у Аранђеловцу. Следствено изнетом, окривљени на описан начин није оглашен кривим за више криминалне активности од оне за коју је првобитно оптужен и оглашен кривим ранијом првостепеном пресудом.

Стога, Апелациони суд у Крагујевцу, побијаном правноснажном пресудом није прекршио забрану преиначења на штету окривљеног, прописану чланом 453. ЗКП, односно није учинио повреду закона из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, па су супротни наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног ВВ оцењени као неосновани.

Према наводима захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног ВВ, побијане пресуде су донете уз учињену повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са образложењем да из изреке другостепене пресуде не произлази да је окривљени захтевао или примио поклон или другу корист, из ког разлога дело за које је окривљени оглашен кривим није кривично дело примање мита из члана 367. став 4. КЗ.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног ВВ, Врховни суд оцењује као неосноване из следећих разлога:

Наиме, из чињеница и околности означених у чињеничном опису дела под тачком 1) изреке другостепене пресуде произлазе сва законска обележја кривичног дела примање мита из члана 367. став 4. у вези става 1. КЗ, за које је окривљени ВВ оглашен кривим правноснажном пресудом и то како објективна обележја која се односе на радњу извршења која се састоји у примању поклона у виду новца за себе, после неизвршења службене радње коју је окривљени у својству службеног лица – саобраћајног полицајца морао да изврши у оквиру својих службених овлашћења и у вези са својим службеним овлашћењима, тако и законска обележја која се тичу субјективног односа окривљеног према извршеном делу – урачунљивости, умишљаја и свести о забрањености дела.

На исту повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, у захтеву за заштиту законитости указује и бранилац окривљених АА и ББ, истичући да кривично дело описано у ставу I тачка 1. изреке првостепене пресуде, за које је оглашен кривим окривљени АА, није кривично дело примање мита из члана 367. став 1. КЗ, с обзиром на то да окривљени дана 04.10.2018. године, није имао службено овлашћење да врши контролу саобраћаја на путевима, већ је тог дана био распоређен на радно место помоћника вође дежурне смене и стога није смео да контролише учеснике у саобраћају што је у свом исказу потврдио и његов непосредни руководилац, саслушан у својству сведока.

По оцени Врховног суда, неосновано бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву указује на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП. Околности наведене у предметном захтеву, одбрана окривљеног истицала је и у жалби изјављеној против

првостепене пресуде, а другостепени суд је нашао да су ти жалбени наводи неосновани и с тим у вези у образложењу пресуде на страни 10. став 3. и 4. и на страни 11. став 1-3, дао довољне и јасне разлоге (прихватајући разлоге суда изнете на страни 41. став 6-8, страни 42, и страни 43, став 1. првостепене пресуде) које Врховни суд прихвата и у смислу члана 491. став 2. ЗКП, на те разлоге и упућује. При томе, и по ставу овога суда, окривљени АА је, иако критичног дана није имао службени налог да врши контролу саобраћаја, фактички обављао тај посао, па је самим тим био овлашћен да у својству службеног лица предузме активности на документовању и процесуирању учињеног саобраћајног прекршаја.

Бранилац окривљених АА и ББ, у захтеву за заштиту законитости истиче повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП и наводима да дело окривљених описано у ставу I тачка 2. и 3. изреке првостепене пресуде није кривично дело, јер у чињеничном опису дела недостају објективни и субјективни елементи кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ. Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљених, Врховни суд оцењује као неосноване из следећих разлога:

Према чињеничном опису дела у ставу I тачка 2. и 3. изреке, првостепене пресуде, произлази да су окривљени АА и ББ, способни да схвате значај свог дела и да управљају својим поступцима, свесни свога дела, чије извршење су хтели, и свесни да је њихово дело забрањено, у време и на месту ближе означеним у изреци пресуде у својству службеног лица, запослени у ПУ Крагујевцу ПС Аранђеловац, на радном месту саобраћајног полицајца, невршењем своје службене дужности при обављању контроле саобраћаја на путу и провере алкохолисаности возача по означеним налозима за извршење службеног задатка, прибавили другом физичком лицу какву корист, тако што поводом предметних саобраћајних незгода нису предузели мере да се сачува неизмењено лице места, трагови и предмети саобраћајне незгоде, нити су предузели активности на документовању и процесуирању ДД и ЂЂ, због учињеног саобраћајног прекршаја – изазивање саобраћајне незгоде у алкохолисаном стању, а које службене радње су окривљени били дужни да предузму у смислу општих правних аката МУП-а РС наведених у изреци пресуде, чиме су означеним лицима прибавили корист у виду избегавања прекршајне одговорности за учињене саобраћајне прекршаје.

Имајући у виду наведено, Врховни суд налази да из чињеница и околности наведених у чињеничном опису дела у ставу I тачка 2. и 3. изреке првостепене пресуде јасно произлазе законска обележја по једног продуженог кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. у вези члана 61. КЗ, за која су окривљени АА и ББ оглашени кривим правноснажном пресудом и то како објективна која се односе на радњу извршења – невршење службене дужности од стране окривљених који су имали својство службеног лица и последицу дела – прибављање користи другом физичком лицу у виду избегавања прекршајне одговорности за учињени саобраћајни прекршај, тако и субјективна обележја која се тичу урачунљивости и умишљаја окривљених за извршење кривичног дела, који укључује и свест о забрањености дела.

Из изнетих разлога, Врховни суд је оценио као неосноване наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљених ВВ, АА и ББ, којима се указује да је

побијаним правноснажним пресудама учињена повреда закона из члана 439. тачка 1) ЗКП на штету окривљених.

Бранилац окривљених АА и ББ, у захтеву за заштиту законитости наводи и то да дело за које је окривљени АА оглашен кривим описано под тачком 2. изреке другостепене пресуде није кривично дело из члана 359. став 1. КЗ, јер службено лице не може истовремено да предузме две алтернативно прописане радње извршења тог кривичног дела – и искоришћавање службеног положаја и прекорчаење граница службеног овлашћења, већ само једну од тих радњи, која је у узрочној вези са последицом кривичног дела.

Врховни суд налази да бранилац окривљеног АА изнетим наводима захтева суштински указује на неразумљивост изреке другостепене пресуде у у погледу чињеничног описа радње извршења кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ, за које је окривљени оглашен кривим том пресудом, који недостатак представља повреду закона из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП.

Поред изнетог, бранилац окривљених АА и ББ у захтеву за заштиту законитости, даље, истиче, да суд није приликом одмеравања казне окривљенима узео у обзир околности које утичу да казна буде блажа, а посебно чињеницу да су се окривљени након предметних догађаја тешко разболели о чему постоји документација у списима предмета, којим наводима указује на неправилну одлуку о кривичној санкцији, односно повреду закона из члана 441. став 1. ЗКП.

По налажењу овог суда, осталим наводима захтева за заштиту законитости којима бранилац окривљених ВВ, АА и ББ, оспорава питања везана за извршење кривичних дела, чињенице везане за саобраћајне прекршаје учињене од стране означених учесника у саобраћају, износи сопствену оцену доказа и тумачење одредаба Закона о безбедности саобраћаја на путевима и Правилника о начину вршења контроле и непосредног регулисања саобраћаја на путевима и вођењу обавезних евиденција и примени посебних мера и овлашћења, дајући своје чињеничне закључке другачије од утврђених у правноснажним пресудама, суштински указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП.

Како чланом 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени и његов бранилац, сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, односно повреде закона из члана 440. ЗКП као ни због повреде закона и члана 441. став 1. ЗКП, то је Врховни суд, захтеве браниоца окривљених АА, ББ и ВВ, адвоката Мирослава Дмитровића, у овим деловима оценио као недозвољене.

Из изнетих разлога Врховни суд је на основу члана 491. и члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Весна Веселиновић, с.р.

Председник већа – судија
Бата Цветковић, с.р.

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**